

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 18. sušca 1858.

List 6.

Miserere.

(Stara pesem popravljena.)

Miserere! miserere!
Bog, usmili se me ti!
S kraljem Davidam molimo.
Prav iz dna serca prosimo;
De bi milost z njim dobili,
kakor z njim vred smo grešili.
Miserere! miserere!
Bog, usmili se me ti.

Miserere! naj opere
Bog me do popolnosti!
Novo serce. Bog, mi stvari.
Svetiga Duha podari;
Daj mi slišati veselje,
Spolni revni duši želje.
Miserere.

Miserere! Bog naj zbere
Nad-me polno milosti!
Po dobroti preobilni.
In po milosti presilni.
Bog, odpusti mi krivico.
In očisti mi dušico.
Miserere.

Miserere! Bog naj sterc
Serce k pravi žalosti!
Ni ti všeč daritev klavna,
Ni ti všeč daritev žgavna;
Drag ti, Bog, je duh ponižan,
In v pokori k tebi zblizan.
Miserere.

Miserere! Bog naj spere
Madež vsiga greha mi!
Bog, moj greh je zoper tebe.
Moje hudo vprico tebe;
Jez spoznam krivico svojo.
Vedno je pred dušo moja.
Miserere.

Miserere! miserere!
Bog, usmili se me ti!
Spet ozri se v me siroto.
In mi skazi spet dobroto;
Daj, de služim ti v resnici.
Nosim ti dari v pravici.
Miserere. Hicinger.

Obletnica

bratovšine ss. Cirila in Metoda, poediniti v sveto katoliško Cerkev razpornike, staroverce.

Ko so bili neusmiljeni trinogi Kristusova križali, so hitro nad njegove oblačila segli in si jih razdelili; njegove suknje pa, ki je bila brez šiva od verha scelama tkana, niso raztergali, temveč so celo pustili in za njo vadjali, čigava bi naj bila. Ta suknja Kristusova pomeni potrebno edinost njegove svete Cerkve v veri in v kersanski ljubezni, za katero je Kristus priserčno molil po poti na Oljsko goro, se odpravljaje v britko terpljenje in smert.

Huje od križevavcov Jezusovih so delali in še delajo vsi razkolniki in krivoverci, ki duhovsko suknjo Kristusovo, verno družino svete kersanske Cerkve tergajo, ter krive nauke in napčno mnenje med verne trosijo, sveto vero kalijo ali molijo in morijo kersansko ljubezen. Naj hujsa ločitva se je devetiga stoletja po Kristusovim rojstvu vnela, razdvojila suknjo Kristusovo, občino vernih kristjanov na večerno in juterno stranko, ktera ločba še zdaj terpi, ter sveti materi katoliški Cerkvi mnogo žalosti dela.

To žalostno razdertijo popraviti smo spet eno leto premolili in preprosili, naj bi dobri Bog po neskončnim zaslužnji Kristusovim, po prošnji Marije, preciste Device, po svetih apostolskih bratih Cirilu in Metodu razpornikam starovercam serce ogrel in um razsvetil, de bi spoznali svojo krivico in nesrečo, v kateri že blizo tisuč let živé, de se stola svetiga Petra, stebra resnice, de se svete katoliške Cerkve ne derzijo, ki je nepremakljiva skala, na katero je Kristus svojo Cerkev zidal. Bilo je preteklo leto kakor leto

molitve naše, tudi leto usmiljenja Božjiga. Število udov naše bratovšine se je lepo narastlo, pa tudi kardelo vernih pomnožilo, kateri so od razpornikov v krilo naše svete matere katoliške Cerkve prestopili.

Pridobili smo lansko leto sobratov in sester po Českim in v Poruskim; pridružilo se je blizo dveh sto vernikov duhovnije Jablonske v čipški škofii; na gornjim Avstrijanskim, na spodnjim Krajnskim, kakor po drugih domačih krajih je novih bratov in sester se naši molitvi pridružilo; in de si je ravno nekoliko poprejšnjih udov pomerlo, morde tudi opešalo, vender ne recemo preveč, de zdaj okoli 27.000 vernih serca in roke k Bogu povzdiguje za poedinjenje ločenih grekov z našo materjo katoliško Cerkevjo.

Pristopila je preteklo leto v našo katoliško Cerkev imenitna knezinja rusovska Bariatinska, mati višiga vojvoda rusovske vojske v Kavkazu, gospá, ki po vsem rusovskim carstvu slovi ko premožna in prebrisane glave. Utemelila je v Petrogradu ob svojim mnogo dobrih naprav, ter si z dobrimi deli in pobožnim premišljevanjem pot v pravo edino zveličansko Cerkev pripravila, in je v Rimu v stolni cerkvi svetiga Petra sveto pravoverstvo očitno spoznala. Preteklo spomlad je 180 rodbin razpornikov v Bojanici, moldavski srenji, v krilo katoliške Cerkve pristopilo. Precastiti škof Benjamin, zmed naj bolj učenih in blagosercnih staroverskih škofov, se je naši sveti Cerkvi pridružil. Hudo so mu branili in ga terdo zaperali, pa si ni dal ubraniti, in je zdaj na potu v Rim, se svetimu Očetu Piju IX. spodobno poklonit.

Božji duh budi po Nemškim, Francoskim in Angleškim kristoljubne duše, de za poedinjenje razkolnikov molijo in si po vsi moči prizadevajo, dokazati, de ima nevesta Kristusova, njegova drago odkupljena nevesta edina biti. Trije škofje na Nemškim, monastirski, hildesheimski in paderbornski, so povabili škofo, svoje sosede, naj se združijo za poedinbo tako imenovane izhodnje ali greske ločene cerkve z vesoljnim očetam pravovernih kristjanov, z rimskim papežem. V ta namen hočejo naravnati dnevnik, in bodo z njim pojasnovali učeni možje, v katerih rečeh se odkrušeni staroverci od nas ločijo, pa tudi v oči vidno dokazovali po pričbah svetih cerkvenih očakov, kateri so popred žalostno ločbo v greski cerkvi učili, pa tudi iz lastnih pisem staroverskih razpornikov, de sedanji terdovratni ločeniki nimajo prav, ko se branijo poedinbe, in sveto rimsko katoliško Cerkev neprenchama zabavljajo in gerdo čertijo, kakor jim je huda navada, de se Bogu usmili! Pisal se pa bo dnevnik v nemški in francoski besedi, de bomo lahko mi in oni pisma razumeli.

Kakor mi Slovenci in soudje naši sveta brata Cirila in Metoda v pomoč kličemo, ki sta se temu žalostnemu razporstvu ravno o njegovim začetku ustavljala, in pokristjanjene verne v krilo edino prave Cerkve vodila, tako mislijo Nemei svetiga Petra v pomoč svoje družbe klicati, ki je začetnik in skala naše svete katoliške Cerkve. Radi bomo svojim novim tovaršem in tovarsicam naše molitve prijazno

roko podali, ter zaupamo, da bodo prošnje treh mogočnih prošnikov naše združene molitve pred sedež usmiljenja Bozjiga spremljale, in se ledena serca razpornikov po njih talile. Pa tudi pisma v ta namen podane jim bodo glave lepo pojasnovale, naj bi spoznali, da le v edinosti svete Cerkve Jezusove, ktere serce je sveti rimski stol, je gotovo zveličanje naše.

Ne pešajmo torej, predragi bratje in sestre ss. Cirila in Metoda, v priserčenih molitvah za spreobrnjenje ločenih grekov, starovercov! Stanovitna, združena molitev pri Bogu veliko premore. Prosimo in po svoji moči pomozimo, naj bo zopet, in pa skorej suknja Kristusova cela, naj bo na sveti le en hlev in pa edini naj viši pastir. Slomšek.

ANTON MARTIN,

po milosti Božji škof lavantinski vsim vernim ljubo zdravje in pa usmiljenje Božje iz serca želim.

Sveti postni čas se nam bliža, preljube moje ovčice. Hišni Gospodar nebes in zemlje nas kliče v svoj vinograd na delo, svoje serca pregrešniga djanja otrebiti, naj bi obilnej sadu kersanske pravičnosti in dobrih del obrodili. Sveti post je vinjek, s katerim svoje serce hudih nagonov očistimo; Božja beseda je motika, ktera zemljo rahljá, molitva in pa milošnja (almozna) ste zlahni vejniki, na kojem raste dragi sad za večno življenje. Ne mudimo se torej, ampak primimo za duhovsko orodje. Čas je kratek, večnost pa dolga; skorej bo poslal nebeški Gospodar svojo hišnico (smert) nas zaklicat na plačilo. — Kako se bomo svetiga posta prijeli, in se to leto 1858 postili, vam hočem v imeni svete matere katoliške Cerkve povedati. (Nasledva postna določba.)

Dobri otrociči svojo skerbno mater lepo slušajo, in verni kristjani se vestno postijo, kakor jim sveta katoliška Cerkev naroči, saj nam pretežkiga posta ne naloži. Kdor pa zapovedi svoje svete Cerkve ne obrajta, si postne dni ne priterga in brez vse vesti o prepovedanih časih meseno je, ni verni katoličan, marveč je po svojim djanji neverec in očitni grešnik, kteriga se nam je varovati.

Ni med nami hiše, ne v hiši hujše priloznosti svet post prelomiti, kakor po gostivnicah (keremah, pivnicah, lituzih, osterijah ali tabernah.) — Ker me za gostivnike (keremarje, likebe, osterje ali tabernače) in za goste (pivce) močno skerbi, naj vam sveto postno besedo povém, kaj bi naj gostivnice bile, pa po navadi niso. — česar se imate po gostivnicah deržati, česar varovati, da Bog žaljen in duša pogubljená ne bo. Blagor mu, kdor te besede posluša in v svojim sercu ohrani; gotovo jih bo se na smertni postelji vesel.

Svoje dni (perve case kersanstva) niso očitnih gostivnic imeli. Kristjani so k službi Božji kruha in vina, pa tudi drugih darov prinesli, ter so po svetim obhajili, po dokončani pobožnosti gostje kersanske ljubezni med seboj obhajali, in premožni ubožnim za potrebo veselo postregli, zakaj veliko kristjanov je iz daljnih krajev došlo, in služba Božja je tiste case veliko delj terpela kakor zdaj (I. Kor. 11, 20—22.) Po malim so se navelicali darove za jed in pitje donasati, in blizo cerkve so se gostivnice zacele, naj bi se potrebni pozivili, dobili grizljeje kruha, žlico kuke in kupico zdrave pijace. Po tem takim imajo biti gostivnice hiše kersanske ljubezni in telesnih dobrih del, v kterih se lačni nasitijo, zejni napoje in popotni pod streho jemlje, akoravno za posteno plačilo. Take gostivnice so velika dobrota domačim in popotnim ljudem, dokler po nauku sv. Pavla ravnajo, ki veli: „Ali jeste ali pijete, ali kaj družiga delate, vse k časti Božji delajte“. (I. Kor. 10, 31.)

V vsaki kersanski gostivnici naj stiri postene sestre strežejo. Perva je prijaznost; ona popotne in potrebne ljubeznjivo sprejmlje, in jim posteno postreže, naj se v

kočijah pripeljajo ali pešec pridejo. Sveto pismo pravi, da so sveti možje tako clo angele nevedama pod streho vzeli (Hebr. 13, 2.); in Kristus veli: „Kar ste storili kterimu mojih nar manjših, ste meni storili“. (Mat. 25, 40.) „Bratje moji! ne stavite vere našiga častitljiviga Gospoda Jezusa Kristusa v zunanjo veljavo ljudi, opominja sv. Jakop 2, 1—9. Ako le na zunanjo veljavo ljudi gledate, greh delate“. Ni ma je nobena hiša toliko lepe priloznosti, si nebesa s telesnimi dobrimi deli kupiti, kakor gostivnica, ako se greha varuje. Kadar lačne nasitite, ne dajte si ene stvari po dvakrat plačati, kar gostam ostane, gre ubogim dati. Terdno zapovedane postne dni mesenih jedi ne dajate razun bolnikam, zolnirjem (soldatam) ali pa takim, ki dovoljenje imajo, ter se ne bojte ljudem zameriti, marveč Bogu. — Žejni napojiti je ravno toliko in še večje dobro delo, zakaj žeja je hujša ko glad, in Jezus je obljubil tudi kupico (glaž) merzle vode poplačati, kolikor več kozarec dobriga vina (ali kake druge zdrave pijače), ki ga potrebnim daš. Tode varujte se, domačim pivcam natakati o času predpoldanje in popoldanske občne (očitne) službe Božje; le popotnim se o takim času postreže, kadar pridejo. Ne silite pivcov, da bi za vino dajali, in ne ponujate jim, marveč če vidite, da imajo zadosti, ne dajte jim tako dolgo na mizo nositi, da bi ne vedili kam domú. Je zvečer ura pivcam dotekla, prijazno jih poslovite, naj gredo vsak na svoj dom. Točaricam napijati je škodljivo; krivo pa tudi zdravno pivcov popijati. Take razvade se je skerbnej varovati, kakor hude bolezni. — Prijazno popotne prenočite, naj si bodo imenitni gospodje ali herači, za uboge bo Kristus poplačal, kadar poreče: „Ptujic sim bil, in ste me pod streho vzeli“. (Mat. 25, 35.)

Dokler pa v gostivnico tudi nevedni zahajajo, jih lepo podučite; dajte takim, ki dvomijo in si svetovati ne vedo, dober svet, in vam bodo vse svoje žive dni hvalo vedili. Tudi žalostne potolažite, kar se pri kupici dobriga vina lahko stori, kajti vince po besedah svetiga pisma serce človeku razveseli. (Sir. 40, 20.) Se vam pa prigodi, da za kersanske pravice del krivico terpite, da vas razžalijo in hudo čez vas lažnjivo govoré, veselite se, pravi Jezus; ker je vaše plačilo obilno v nebesih. (Mat. 5, 12.)

Druga sestra, ki naj v kersanski gostivnici streže, je ljuba snaznost; snaga je draga reč pri vsaki hiši, in naj več v gostivnici veljá. Snazna naj bo pivna posoda, lepo oprane mize in klopi, čedna naj bode mizna priprava, beli pertiči in čiste postelje. Dalje ko velikiga zvona glas slovi gostivnice dobro ali pa slabo imé. Gostokrat se zgodi, da gosti zbolijo od jedil, ki se jim v kuprastih posodah napravijo, ki niso čedno oprane; gabi se jim iz kupic pití, ki niso čisto omite. Tudi v sobah, v kojih je mnogo mercesa, malo pa zdrave sape, ni dobro jesti ne piti, pa tudi počivati ne. Popotni mnogokrat bolezni prinesó, se jih pa tudi po gostivnicah nalezejo, ki niso čedne; kar je gerdo, škodljivo in greh.

Veliko več od telesne snage pa dušna čednost in postenje veljá. Nesramnih točaric ne terpite, ki pivcam mreze nastavljajo; pa tudi zapeljivcam ne dajte nesramniga klafanja, ne nespodobniga djanja. Dekla, ki toči in na mizo nosi, ne sme biti nesramnežem kuhinska cunjá, in kadar je potreba popotnikom v spalnico svetiti, naj svetijo po dve, ali pak, če je sama, naj vrata odperete pusti, luč na mizo postavi in rece gredoč: lahko noč. Hitro se steklo (glaž) potruje ali ubije, pa se hitreje hišna dekla ali točarica postenje zgubi. Strena steklenica (flaska) in pa samica zapeljana — k čemu bo!

Tretja sestra v posteni gostivnici naj streže pravica „Gostivniki, kteri hočejo prehitro obogateti, padejo v skušnjavo, in v zadergo hudičovo, in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere po-

opé človeka v pogubljenje in končanje, uči sv. Pavel (1. Tim. 6, 9.) Korenina vsiga hudiga je lakomnost. Pravična mēra in vaga v nebesa pomaga, premala vaga pri kruhu, prepričla posoda pri piji pa v pekel vleče. „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa izgubi (Mat. 16, 26); te besede Jezusove naj bi vsak kerčmar (likeb) na svoje vrata napisal. Keršanski dobiček vam gre po vsej pravici; tega skerbno išite. Krivičniga dobička pa se kakor ognja varujte; en sam krivičen krajec deset pravičnih požrē, hitro pipo odnese in smreko v beraško palico premeni. Jakobovec z vinam mešati, vino z vodo v kleti zalivati, po tem pa tako oslabiljeno pijačo kot dobro točiti, je po tatinsko. Vino s strupivnim svincam sladiti, ali ga s škodljivim žveplam čistiti ne daj Bog; bilo bi to po ubijavsko. Strup točiti, ljudēm zdravje kaliti in življenje krajšati tudi cesarske postave oestro strahujejo, in peta zapoved Božja prepovē. Pijance napajati cele dni in noči, jim brez potrebe na updati tako dolgo, da svoje premoženje zapravijo, ženo in otroke pa po sveti zaženō, taka gostivnica je roparska jama. Kadar čutite, da se začne pivcam beseda zapotekati in jim vino v glavo iti, ne dajte jim čez več, ampak z lepim jih odpravite, da se njih grehov ne vdeležite. Tako hoče keršanska ljubezen.

Ukradeno blago dober kup jemati, nezvestim poslam priloznost dajati, da zapijejo in zajedō, kar domā gospodarjem in staršem ukradejo: kdor to stori, svojo hišo jama razbojnikov naredi; on mavho tatu derži, ter je ravno taki tat, ki skriva, kakor on, ki izmika ali krade.

Četerta sestra v poštēni gostivnici naj služi bogabojnost, da se greha bolj varujete kakor ognja. Ne dajte nesramnim mladim ljudēm k vam zahajati, ki pregrešno znanje imajo in drugimu spolu za to piti kupujejo, da ga v greh zapeljajo. Ne pustite kvartopircam in drugim igravcam cele noči in tudi dni posedati, sebi in svojim kervavo zaslužen in potrebin denar zapravljati, in poslednjič celō dušo verh postaviti. Ne dopustite nesramnih šal ali pregrešnih kvant uganjati, klafati, plepere (nespodobnih pesem) krožiti, ljudi opravljati, deželske in duhovske gosposke ogovarjati, svete vere in svetih reči zasramovati, da ne bo vaša gostivnica šola pekla in vi Antikristovi najemniki. Vsakdo, ki k takim pregrešnim rečēm molči, se jim celō smeja ali pa še pripomaga, nosi duše hudiču na prag. Dobček takih ljudi in pa moli v pšenici. Takim sv. Peter veli: „Tvoj denar naj bo s teboj vred v pogubo“. (Djanj. 8, 20.)

Ne bojte se, da bi opešali, če malopridni ljudje v gostivnice vaše ne zahajajo; za toliko rajše bodo dobri ljudje pri vas ostajali, in vam izkupati dali po pravici in brez greha. Taki dobiček le ima tek, dokler pregrešno blago ne doseže tretjiga rodū. Vaši gostivnici naj veljajo sv. Pavla besede: „Veselite se vselej v Gospodu; še rečem veselite se. Vaša spodobnost naj bo znana vsim ljudēm“. (Fil. 4, 4.) Gostivnik (ošter), kteri tako po keršansko ravna in skerbi, da so gosti dobre volje brez greha, je po volji Božji mož, vreden da se poštuje, Bog ga bo enkrat čez veliko postavil; on je vredin tretjih nebes. Pa Bogu se usmili, da je malo takih, veliko pa njih, kterim je tretji naj globokejši pekel pripravljen. Pravijo, da kjer Bog en altar ima, tamkej napravi hudi duh dva, in tudi po tri, sosebno po nekeršanskih slabih pivnicah, kterih se krog farnih cerkev naj več znajde, in ravno po njih pregovor resnico dobi: bližej cerkve, bližej pekla. Strašna beseda! Bog hotel, da bi se ne dopolnila.

Nekdanji neverni malikovavski dobrovoljci so med vsemi tri malike mesa s svojim razberzdanim djanjem čistili: Baha, malika pijancev, Slado (Živo) malikinjo nečistosti, in pa Merkurja in dnar, tatev in goljufov boga. To troje malikov se tudi med nami po nekeršanskih pivnicah (ošterijah, kerčmah ali tabernah) časti. Nekeršanski kerčmarji

(likebi) jim strežejo, malopridni pivci in pivke jim pa služijo, ter jim darujejo premoženje in poštenje, zdravje in življenje, telo in dušo. Po malikovavsko grešijo, ki bokal za bokalam tako dolgo popijajo, da pamet zgubē, govorijo pregrešne reči, in jih noge več ne nesō. „Pekel bo svojo žrelo (golt) odperl, pravi prerok Izaija, 5, 11, in bo tiste požerl, ki se v pijanost podajo in pozno v noč pijejo“. Požerl bo pekel pa tudi kerčmarje, ki takim pijancem natakujejo, in prigovarjajo; oni so vsih grehov deležni, ki jih pijanci pod njih streho, po poti in domā stojijo. „Pijanost je gola pregreha, uči sv. Avg., ona je mati vsih grehov in hudobij“. Sv. Kriz.

Po malikovavsko grešijo, ki nesramne samice moškim nastavljajo, da jim na mizo nosijo, pri njih posedajo, se jim prilizujejo in jih na svoje nesramne limanice lovē. Ženstvu samimu pivnico prepustiti ne daj Bog; lahko bo jama pregrehe in zapeljivosti. Po malikovavsko gostivniki ravnaajo, ki zapeljivim mladenčēm in nesramnim dekličēm potuho dajejo, da k njim v pivnico zahajajo, se tako dolgo napajajo, da so pripravi za vsako nesramno djanje. V vini je nečistost, pravi sv. Duh. Nečisti sladi strežejo, kteri raje in plese o svetih nedeljah in praznikih napravljajo, ter razuzdanim ljudēm priloznost dajejo, gerdo znanje delati in grešiti. Na plesi nedolžnost umira, in umerje po poti k domu. „Plesati ni apostelj Peter, ne Pavel, ne Joanez, ne kter drug od Boga razsvitljen mož učil, ampak peklena kača s svojimi ovinki. Kjer na raji godeci godejo in plesavci z rokami pleskajo, tam je slepota moških, poguba ženskih, žalovanje angeljev, veselje hudičev“; pravi sv. Jefrem. „Naj bi po noči se toliko zvezd na nebi svetilo, kakor se po rajih in plesih grehov zgodi, bi bila černa noč svetlejši od beliga dne“; tako sv. Krizostom uči. Koliko sovraštva in kervavih bojev pride iz takih nevarnih veselie! In kdo je vsih tih grehov kriv! Gostivniki ali kerčmarji, ki jih napravljajo. Kerstne bukve take dobre volje očitno tozujejo in živo pričajo, koliko se po takih rajih grehov stori.

Po kaj pa malopridni kerčmarji (ošterji) take veselice napravljajo in toliko nespodobniga terpē? Za ljubi dobiček; denar je njih bog, kterimu darujejo, se ne bojijo pivcov podrajtati, ne ukradeniga blaga prav dober kup na dolg od pijancev jemati, tako dolgo pisati na vrata, steno in tram, da je kmetija zapita. Kerčmarji (ošterji), ki zapravljivecam strežejo in igravcam posojujejo, so pivole cele soseske. Več ko je takih gostivnic, več bo kmetij prodanih. Kakor se število nepotrebnih pivnic množi, tako uboštvo v soseski raste, gospodarji božajo, družina se pohujša, mladina izpridi, svete nedelje in praznike skrunijo, in sveti post se zaničuje. Vse boža, le pekel se bogati.

Lepo vas prosim, ljube ovčice, ne zamerite svojimu škofu, da vam tako oestro resnico pišem! Ne vas zaliti, temveč častne in večne nesreče obvarovati, naj vam iz tega še štiri zlate nauke posnamem in prav goreče priporočim: 1. Ako še nimaš kerčme (lituza, ošterije), nikar se take službe ne lōti; slabih priloznost in pregrešnih nevarnost je pri gostivnici toliko, da boš hitrej pogubljen, kakor pa zvečičan. „Kdor priloznost ljubi, se v priloznosti pogubi“, pravi sv. Duh. (Sir. 3, 27.) — 2. Imaš že kerčmo ali ošterijo (taberno), kerčmari pošteno in po keršansko, in ne dopusti, da bi pod tvojo streho greh gospodaril in krivica gospodinila. Lepo priloznost imaš, veliko grehov odverniti in za nebesa dobriga veliko storiti. Le na vrata zapiši zlate besede Jezusove: „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo terpi“. — 3. Ne navadi se gostivnic brez potrebe obiskovati; si pa potrebin, poiši si keršansko hišo, in se ogibaj pivnic ko pekla, kjer je pregreha domā. — 4. Ne pozabimo velike gostivnice, v katero skorej vsi pojdemo, v hišo neskončne večnosti. Červi bodo naše truplo imeli, našo

dušo pa bodo angelji v nebesa zanesli, ako jo svetim postam in pokorjenjem čistimo, ter s svetimi čednostmi in dobri deli po svatovski oblačimo; če pa le trebuhu služimo, kakor v evangelju bogatin, bode naš konec pogubljenje.

„Kristjani! ura je že, da od spanja vstanemo. Verzimo od sebe dela teme, kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v pozrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in zavidu, temuč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa, ter ne strezite mesu v poželenji“. Rim. 13. 11—14. In mir Božji bo pri vas prebival. Amen.

Pismo visokočastiliga misijonarju

gosp. Naceta Mraka do njih očeta iz Amerike.

Eagle town 5. listop. 1857.

Ljubi oče!

Dobil sim zadnje pismo, ki so ga še gospod Stanonik pisali, ko sim bil pri sv. Krizu (Lacroix), zdaj sim pa v drugim kraju, (od uniga) ko od vas do Tersta, že tretje leto. Popred ni bilo nobeniga duhovna tukaj; je bilo torej treba Indijane učiti, kar pri vas vsak otrok vé, ne le katekizma, ampak drugo vedenje v cerkvi in o prejemanji ss. zakramentov, cerkev narediti, za pokopališe kraj odločiti. Vi ste rojeni v kersanski veri, vse okoli vas je kersansko; tukaj je vse drugač, vse se mora še le začeti. So rojeni neverniki, vse okoli njih je neverško, in vse je treba predelovati; ne morete si misliti kaj je vsiga treba. Imam dve vasi Indijanov, ko (od vas, iz Poljan) do Loke saksebi, vsih skupaj tri sto kersanskih; so pa še nekteri ajdje in protestanti, ki se jim ložej zdi brez vere živeti. Vender pa vsako leto nektere kerstim. Bi bilo pač potreba, jih pogosto obiskovati, pa nimam časa, ker sim sam in imam še enajst družih krajev, bolj daljnih, obiskovati; pot je pa tudi slaba. Mislite si, ko bi do Loke, Krajna ali Ljubljane ne bilo ceste, ne vasi, ampak sam gojzd; tako je tukaj. Samo lansko leto sim bil dvakrat v gojzdu s konjem zašel, in brez magnetične igle bi bilo težko, zopet malo stezo najti. Pred dvema letama sim bil obiskal Nemce ob nekim jezeru v sredi gojzda; prav na celo brez vse ceste sva udarila s samo magnetično iglo z nekom, ki mi pomaga bisago nesti do uniga kraja, Včlikiga jezera. Opoldne se ob neki vodici vsedevala in pojevala nekaj kruha, ki sva ga bila seboj vzela; potem pa gré uni nazaj, in jest sam naprej. Kolikokrat de sim padel, čez hribece in doline gredoč, vam ne morem povedati. Proti večeru zopet k ljudem pridem. So tam sami Nemci in Čehi. Imenuje se „North Unity“ ali opolnočna edinstva kraj, za mesto odločen, dvakrat tolikošen ko Ljubljana. Pota in prostori (tergi) so presekani, zemlja je razdeljena, sem ter tje že kaka slaba hiša stoji, morebiti že kakih 30, drugo je še gojzd. Kdor hišo naredi, potrebi svoj prostor; tako vstanejo tukaj mesta velike. V enim kraju so že lepe visoke hiše, v drugim se drevesa stoje, ali terši, korenine. Ni jih bilo doma kristjanov ko tje pridem; imajo njive po gojzdu; mogel sim na ostari ostati, in bilo je toliko družih, de sim komej dobil klop za prenočevanje. Drugi dan ko se razglasi, de je duhoven prišel, sim šel v drugo hišo, polno otrok, in sim tri dni tam ostal. Tako misijonar tukaj mora biti vsiga navajen. Zmiram popotujem, zdaj na konji, zdaj peš, ker drugači ni mogoče. Po zimi imam majhne sani, de sabo peljem, kar je za sv. mašo treba, in snežne čevlje (kerplje), to je, podolgast obroč, 4 čevlje dolg in čevljev širok, prepleten z usnjem, na nogo privezan; v sredi je luknja za perste. S tem se ne véra po snegu, ker je treba iti včas naravnost brez pota po gojzdu in ledu. Kakor k vam pride čevljar s kopiti, tako pridem jest v hišo z bisago, v kateri imam vse potrebno. Zjutraj hišo posnažimo, in na kako mero naredim altar, gredo k spovedi, kdor hoče, je maša, in potem spravim svoje reči in grem dalje. Včas imamo Indijane seboj, ce smo po vodi prišli. Ker sim sam tukaj, in kakor (od vas)

do Tersta ni drugiga duhovna, se podvizam v saboto domú priti, včas pa moram tudi v drugih krajih biti, in v nedeljo v hiši maševati. Čehi so prav lepo peli pri maši, in besede po krajnsko so mi prav dopadle. Pred malo leti so bili sami Indijani tukaj, zdaj pa vedno drugi prihajajo, kupijo zemlje, posekajo gojzd, naredé njive z velikim trudam, in od konca grozno terpé; ne le delo je težko, temuč tudi živeža jim primanjkuje; denarji so šli, zemlja prvo leto nič ne dá, kupiti je vse treba in od deleč prinesiti in drago plačati. (Ral ali joh zemlje veljá 3 gold. vašiga denara, ali pa le pol gold., ako kdo zemljo berž obdeluje, če jo kdo namreč od gosposke — gouvornementa — kupi; če jo iz druge roke kupi, je pa dražji.) Veliko sim jih vidil Nemcov, Čehov, ki so tako na moč nazaj želeli v svojo domačijo, pa zastonj. Tamkej so bili bogati, jih je med njimi, ki so premogli tavžente, in tukaj jim kruha primanjkuje. Druge pa sim vidil, ki so se kmalo opomogli, ker so se v kraj podali, de so zraven svoje zemlje si z rokami — pri kaki žagi — kej zaslužili. Jih je v tem misijonu sedem žag; v eni sami jih je lansko zimo več ko 100 mož cekle (?) delalo. Pripravijo jih na tavžente po vodi, žago pa oginj žene, ko barko; 4 velike ladije so vozile dile od nje do Čikago, ki je veliko mesto proti poldnevu; in zdaj so še eno več naredili, ki stane 22.000 tolarjev. Jih je včas po žagah tudi veliko katoliških, ki pridejo z vsih krajev, pa so grozno mlačni. Sim jih tudi opráševal. Enkrat eniga vprašam, ko govoriva, ali je katolišk? Mi odgovori: „Jez nimam nobene vere, mislim de je nar boljši vera pošteno živeti“. Neki Francoz pravi, de tako pošteno življenje, kakor ga tukaj imajo, je dobro, de človek na obešavnice (galge) ne pride, ne pa za nebesa. Takih je tukaj veliko, ki nimajo nobene vere; jedó, pijó ko živinica, in njih otroci so ravno taki. Ne le krivoverci taki postanejo, ampak tudi veliko katoliških, ki iz Evrope pridejo. Jih imam nektere tudi tukaj, Čeha in Francoza, ki ne pridejo blizo, ko sim tam. Lansko leto je Čeh derva sekal božični dan; sosed mu pravi, de je praznik, on pa reče, de ravno tako pade ko drug dan. Pa kaj se zgodi? Bliz hiše seka smreko, — žena skoz vrata pogleda z otrokam v naročji, — veter potegne, — smreka cez zeno pade, — vse oblacilo se mu preterga, — hišo podere, — iz peči oginj se vname in vse pogori. Drugič pa je Amerikan ravno tako zgubil vola v nedeljo; — drevo je cez-nj padlo. (Amerikani se tukaj imenujejo protestanti anglesko govoreči, tukaj rojeni.)

Imam eno samo slabo cerkev tukaj med Indijani, kjer stanujem; povsod ko okoli hodim, se pripravljajo, cerkve narejati, pa so še prerrevni; scasama bo v tem misijonu, ali v moji fari, več mest in fará, zdaj so le začetki. Kolikor misijoniš ali šcionov je zdaj, toliko in še več bo fará. Mlin je samo eden še; nekteri kmetje so že pridelali pšenice, ki so že delj časa tukaj, drugo leto je bo že več. Ob nedeljah pojó tukaj po Indijansko vse drugačnejši viže, ko na Krajnskim, bolj zavite, francoske. Pred veliko mašo je vsako nedeljo „Asperges“ ali pokropljenje z žegnano vodo. To sim vidil po vsih škofijah. Popoldne so večernice, se pojó psalmi, ki so duhovnam zvečer moliti, tudi povsod. Pridigam jim po indijansko; mi že gre ko po krajnsko. Dam vam za poskusnjo nektere indijanske besede. Kriz se takole dela. O danasovining (v imenu) Veosimind (Očeta), gaie (in) Vegosimind (Sina), gaie (in) venizišid (dobriža) Manito (Duha), Apeingi (Amen) — Nos, moi oče; kos, tvoj oče; osan njegov oče. Vigvam, hiša; animi mož; akve, žena; bezigogoži, konj; pežike, krava; ogima, cesar, kralj ali višji; vakvi, nebesa; anamakamig, pekel; ninidžanizzidik faiaaggi-nagog, ljubi otroci! Tako jim jest rečem, ko pridigujem, ali jim govorim. Moje indijansko ime je: Vaganakisivini, to je, mož s Kriviga drevesa, ker sim dolgo tam bil, kjer se tako pravi. Gospod Pirc se imenujejo: Ganino dee, dobro serce. Omimi, golob. — Cerkvica je

majhna, lesena, z dvema železnima pečema. Tukaj imamo le železne peči, in mora ves ljubi dan goreti, ker peči ne derže dolgo gorkote, in so hiše slabo narejene, derv pa je dosti, še preveč. Vem, de en sam Indijan skoz zimo toliko derv požgè, ko pri vas deset hiš. Povsod leži drevje, ki se ne more požgati, ker je predebelo. Kjer Indijani drevje za njive posekajo, naredé oginj, požgó veje in drobnejši reči, debele drevesa pa vse križem ležé po njivah in trohné. Zemljo le z rokami obdelujejo in kopljejo, ne morejo še delati z volmi. To spomlad je bil eno nedeljo velik jug, prišel je od deleč oginj, bila je skor cela vas v ognju, drevje po njivah, okoli hiš, plotovi, gojzdi — vse je bilo v dimu in ognju. Ker je bilo tudi bliz cerkve veliko starih posekanih drevés, smo se bali za cerkev, in ni bilo tudi ljudi, ker vsaki je mogel za svojo hišo skerbeti. Vse smo znesli (iz cerkve tje), kjer je bilo nar delj od lesá; vender je le nekaj hiš pogorelo in plotov, druge škode ni bilo. Ne pa le samo pri nas, ampak šest ur vse na okrog je bil oginj, in veliko derv ognjenim barkam za pródaj je pogorelo.

(K. sl.)

Postno premišljevanje. Od greha.

I. Kaj je greh?

Ako se gleda na bitje greha sploh, ki je spridenje človeštva, se vidi sebičnost in znamenito spačenje človeškiga uma, kateri se od Boga popolnoma loči, in sam sebe za središe vsiga djanja in nehanja stori. — Gledé na vsaki posebni greh, pa se vidi, de je njegov začetik slabost v veri ali pa popolnoma nevera v Boga; gospodarstvo mesa nad duham; odpad od Boga in večniga življenja; razpertija zoper postavo Najsvetejšiga in needinost z nar višji lepoto in zveličanstvom.

II. Začetek greha.

Priložnost zapelja človeka v greh; in kjer je priložnost, tam je tudi skušnjava v greh. Pa tudi tam, kjer se že greši, še vest in Božji glas kliče: „Ne stori tega!“ In ako ravno je ta glas čezdalje slabej, je vender iz začetka občutljivo klical. Kjer se greši, tam je djanje volje zoper klicanje Božjiga glasu, zakaj, dokler po svoji pravični vesti delam, grešil ne bom; kadar pa zoper svojo pravično vest kaj storim, grešim, kakor sv. apostelj Pavel pravi: Quod non ex fide est, peccatum est. Kar je zoper vest, je greh.

Kjer se greši, tam prava živa vera v Boga in njegove sv. zapovedi omedluje, ali tudi celó umerje. In ako bi ta vera živela, bi tudi vse oživila in greh nemogoč storila. — Kjer se greši, tamkej velja prepovedana sladnost več, kakor močno donenje vesti; več kakor vera v Boga in njegove zapovedi; več kakor pričakovanje prihodnjiga veselja in zveličanja; več kakor misel na strašne nastopke grehov; — tudi več kot sodba tam v večnosti, ktera grešniku prekletstvo oznanuje.

III. Bliznji in daljni nastopki pregrehe.

Ti nastopki so:

1. Očitane vesti. Ta perva kazen se prikaže ročno po storjenim grehu v sercu, ktero s preveliko močjo greha ni še občutljivosti popolnoma zgubilo. Po storjenim grehu se dušni glas zopet zbudi.

2. Nepokoj, nezadovoljnost, prepir sam seboj, sramota, zguba zaupljivosti do Boga, strah pred sodbo, nedopadnje nad nedolžnim veseljem, kajnovno potikanje brez vsiga veselja in mira.

3. Slabost in pomanjkanja serčnosti in moči, se hudobiji ustavlja. Premagan biti, stori človeka nesrečniga; in vsaka pregreha slabi.

4. Zvišanje mikanja, ki je vabilni glas v grehu. Pervi pregrešni vzitek pomnoži mikanje v družiga.

5. Prijaznost z greham iz navade. Navada v grehu — nova skušnjava k grehu.

6. Urnost, zoper glas vesti ravnati. Vsako odjenjanje

proti kaki strasti strast močnejši dela, in znotranji glas se vedno bolj in bolj zatira.

7. Greh iz prederznosti. V začetku grešimo, kjer greh brezvoljno sam od sebe pride; ali kadar nas premaga, nas močno vklene, prej ko verige občutimo. Potem pa pregreho sami vabimo, se njej vdamo, in vedama njene hudobije spolnujemo.

8. Sužnost v pregrehi. Kdor greši, je služabnik greha.

9. Oterpnjenost počutkov za vse dobro — prava dušna smert. V tem revnim stanu nima človek nobeniga počutka, ne veselja za dobro. Bolj ima pregreha njega, kakor on pregreho v lasti. Ona ga obsede, ga v sužnost pelja, in stori z njim, kar hoče.

10. Nezmožnost, verige hudobije razdreti.

11. Zatiranje resnice in pravice; popolnoma nevera v Kristusa, večnost in Boga.

12. Veselje, krivico delati.

13. In zadnja stopinja nevere je ta, de je razloček med dobrim in hudim le prazna misel.

Ti strašni nastopki sledijo za pregreho v sercu grešnika, in s časam gotovo pridejo. Kdo zamore nastopke tam v večnosti popisati, kateri za pregreho sledijo? — Pa tudi nasledki zunaj duše, kateri grešnika na telesu, na časti in sreči itd. zadenejo, so znani zadosti, in grešnika občutljivo težijo.

(K. sl.)

Molitev

za pridobljenje odpustkov 100 dni po enkrat na dan.

O Marija brez madeža spočeta, prosí za nas, ki k tebi pribežimo!

O pribežališe grešnikov in Mati umirajočih! nikar nas ne zapusti ob naši smertni uri, temuč sprošimam, de svoje grehe popolnoma obžalujemo, se jih resnično kesamo, in njih odpušenje dosežemo, de presveto Popotnico in poterjenje s sv. poslednjim oljem vredno prejmemo, ter varni pridemo pred sedež pravičniga, pa tudi usmiljeniga Sodnika, Boga in Odrešenika našiga. Amen.

Sveti Oče papež Pij IX. so 11. sušca 1856 sto dni odpustkov vsim vernim obojiga spola podlili, kateri bodo to molitev skesano in pobožno molili.

Ogled po Storenskim.

Iz Ljubljane. Znani starček in oče zatiranih zamurskih otrok, v. č. gosp. Olivieri, je zopet zadolžen, kakor je znati, iz zgole čiste ljubezni do sužnjih zamurskih otrok zadolžen, in pri usmiljenih ljudéh pomoci ise. Poslušajmo kaj on piše v. č. prednici ljubljanskih gg. MM. ursularie! On pravi med drugim:

„Tavzentkrat prosim za zamero, de pa spet z novo veliko prošnjo pridem, ako mi zamorete pomagati v zadergi, v kateri se znajdem. Vedite tedaj, de sim se pretečeni teden vernil iz Egipta, kjer sim nakupil 33 zamurk z nekerimi zamurci vmeš, mogel sim pa neizmerno denara dati, tako de sim zdaj prisiljen, se k Vaši znani ljubezni zateči, ker sim prepričan, de boste za te uboge stvari storili, kolikor premorete, ko vem de ste tako usmiljeni in jih tolikanj ljubite. Upam tedaj, de mi bote poskerbeli kake pomoci, ki je tukaj tako dobro obrnjena, de se toliko duš pripravi na pot sv. raja, ki bi bile sicer na vekomaj zgubljene. Ako se Vam vsreči, kaj skupaj spraviti, blagovolite poslati do častite prednice MM. salezijanarie pri sv. Sofii v Milan“. Na to častiljivi starček oprasuje, kako se imajo ljubljanske zamurke in daje upanje, ile jih bo prišel obiskat. Ko so bile nove zamurke 24. sveč. v Terst dospеле, so od mraza dergetale in so se vse jokale, de se je moglo človeku v serce smiliti. Zavolj mraza jih zdaj ne more se peljati na odločene mesta na Parsko, Badensko, Tirolsko itd., torej se verne zopet v tem času v Egipt, in o voljnješim vracenu bo vse skupaj oddal na odmenjene kraje. Poslednjič priporoča še v. č. gospej Materi, naj prigovarjajo onému, ki

ima tiste zamurske fante v Ljubljani, de naj bi mu tudi on pri dobrih ljudeh, pri usmiljenih sercih kake pomoči pridobil za njegovo sveto delo. Kaj de če vse to reči, že dobro vedo ljubi bravci, in ako kdo s kakim milim darom ljubimu starčku in njegovi čerini množici pod roko seže, bo „Danica“ vse to hvaležno sprejela in poslala na zaznamnjano mesto. Ta list je iz Vidma od 4. sušca.

Drugo pisanje mi je dospelo od 9. sušca iz Milana, v katerim gosp. Olivieri med drugim piše: „Že sim se spet vernil iz Egipta, kjer sim pridobil 33 zamurk in zamurcov; pa mogel sim veliko veliko plačati. Ali Božja previdnost se vedno razodeva, tudi v tem, de ste mi Vi ravno zdaj preskerbeli lep znesek (60 gold. sreb. zbirka po Danici), ki mi je bil včeraj zroč en po častiti prednici salezijski pri sv. Sofii“. Na to ponavlja svojo prošnjo za pomoč, in pravi, de je pisal svojemu tiskarju v Genovo, naj pošlje meni v Ljubljano nekaj zvezkov njegovih novih naznanil zastran zamurskih otrok, v katerih se zanesljivo mikavne reči beró. Nujte tedaj, kteri imate, vdeležite se odkupovanja nesrečnih sužnjih otrok! Hočemo si postaviti spominek, kteri bo ovenčan z nedolžnimi oblačili novokeršenih zamurskih otrok.

Iz Ljubljane. Slovenski kersenci lanski leta v Hartumu in Gondokori po poslednjim listu v. č. misijonarja gosp. M. Kirchner-ja. V Hartumu: 1. Janez Ev. Tvrđy Žilinski, v. č. gosp. opata in korarja Tvrđiho v Nitri in njegove sestre Elizab. Dercikove. 2. Janez Kerstnik, neke dobrotnice iz Ljubljane. 3. Blaž Blaznik, visokočast. gosp. fajmostra v Naklim. 4. Henrik Ernest Jožek, poprejšnjiga bratee, je neke dobrotnice gospé iz Ljubljane. 5. Juri Perfarški, posinovljenček starološke fare. 6. Jože Vodíc, vodiške fare. 7. Avguštin Brezníški, brezniške občine na Gorenskem. 8. Jakop, iz zbirka v „Zgod. Danici“, ki so se bile napravile na povabilo v. č. gosp. Jan. Volčiča. 9. Marija Ana Toman, gospé Salezije Tomanove v Ljubljani. V Gondokori v misijon sprejeti in kerseni zamurci: 1. Bazili Just Teržaski, neimenovane dobrotnice v Terstu. (Dozdeva se mi, de bi bil Anton Novi že poprej odkupljen in kersen?) 2. Alojzi Francíšk Pavianski, dveh sester (št. 13. in 15. III. letu. naznanila) z zaznamkami: „Bog svojim prečudno pomaga“, in pa: „Česena Marija!“ 3. Stanislav Jožek Avguštin Nikolov, z zaznamko: „Hvaljen bodi Jezus Kristus! — Vse v veči Božjo čast! Bog vé vse in vse premore“. (Št. 16 in 17 a III. letu. nazn.) 4. Lazar Matija Podpavec, Podpavec iz Radeč na Dolenskim. 5. Jože Ribniški, nekiga dobrotnika. 6. Marija Tvrđy Žilinska, v. č. nitranski korarja in njegove sestre. 7. Stefan, ravno tistih. 8. Fantički: Anton, Florijan, Gabriel, Ivan, Jenge (poslednja še ne kersena), iz zbirka v „Danici“ po gosp. Volčičevim povabilu. 9. Jangi (še ne kersena), korarjev v Ljubljani. 10. Kiden (še ne kersena deklica), gosp. kapt. St. Š. 11. Marija Uršičeva, v. č. gosp. fajmostra v Kamni gorici.

Iz Ljubljane. Na neko vprašanje zastran sprejetja v semenise sv. Urbana (propagando), zamoremo odgovor dati, de mladenc, kteri bi želel v ta vstav sprejet biti, morajo njegeve skof pri kardinalu predniku tega semenisa priporočiti, de je pa sedanjí čas precej težko to doseči, ker je mnogo tacih priporočil.

Iz Ljubljane. Znani prijatelj duhovstva in dobrotnik človeštva na več strani, gosp. Rihard Blagaj je 14. t. m. v 72. letu svoje življenje sklenil. Bog bodi milostljiv njegovi duši!

Iz Ljubljane. S. Konec uniga mesca je bila na Dobrovi polletna šolska poskusnja. Pokazali so učenci in učenke svojo dobro vednost v kersanskim nauku, in urnost v lepim branju kakor tudi v drugih šolskih rečeh. Na zadnje je bilo cela versta otrok iz „zlatih bukev“ branih in pohvaljenih; pa sej to tudi po pravici zaslužijo, ker so prav pridno in radi v taki hudi zimi, nekteri po celo uro delec,

vsaki dan v solo hodili. Ako se na število učencov pogleda, se mora dobrovska šola tudi drugim v zgled postaviti. Nad 200 je šolskih otrok, ker tedaj fara šteje 2005 duš, potem takim vsaka deseta glava vsakdanjo šolo obiskuje, kar je pač lepa šolska razméra po kmetih.

Namen teh verstic je pa, opomniti priserčniga poslovljenja dobrovske šole od njeniga ljubljeniga učenika, mnogo spoštovaniga gosp. And. Praprotnika. Ko so visokočastiti gosp. fajmošter učencam in učenkam naznanili, de so jih njih učenik dans zadnjikrat učili in izpraševali, so bili vsi ginjeni in sterméli so.

Dva otroka sta se v imenu vsih družih serčno in prijazno poslovlila z gosp. učenikom, eden v vezanim, drugi v nevezanim govoru. Tele so bile vezane verstice:

Če tako že mora biti,
Učenik naš skerbni, blagi!
De nas hočte zapustiti,
Slovo dati čed'ci dragi:
Saj v spominu nas hranite,
Nas nikar ne pozabite.

Tud mi bomo Vas pomnili,
In molili tud za Vas.
Vselej v sercu ohranili,
Kar ste blago učili nas;
Bo mladina zdaj še nežna
Pozne leta Vam hvaležna.

Srečno, srečno, naš Premili!
Bog povsodi bodi z Vam'.
Kodar bote kolj hodili; —
Povrnite spet se k nam.
Zdaj pa z ginjene dušice
Vam podamo vsi ročice!

Gosp. učenik so na to po lepim poslednjim opominu dali sledujimu primérjen spominek, ki bo marsikteriga otrok še v poznih letih spominjal lepim naukom nekdanjiga učenika.

Z Gorenskiga, 15. sušca. „Že spet z Gorenskiga kaj?“ si bodo blagi bravci „Danicini“ mislili, pridši pri branju do pričujočih verstic. Res zopet kaj, pa, bodi Bogu milo, nič veseliga ne. Roka nam zastaja, pisajočim te verstice, in osupnjeno se prašamo sami pri sebi: kaj bo iz tega?

Minulo je komaj 14 dni, kar smo doverševali v Selskih žalostno kersansko dolžnost, ter zročili materi čerini zemlji telesne ostanke blagiga duhovna ljubljanske škofije, in glejte, danes nas je žalostno zvonjenje farne selske cerkve in njenih sedmerih podružnic zopet k enacimu, še veliko bolj žalostnimu opravilu skupaj vabilo in sklicovalo. Farna cerkev selska je namreč vdova, ker njen zaročnik visokočastiti, mnogospoštovani in občeno ljubljani ondodni gospod oče Anton Ljubič so pretekli petik zvečer po tritednji hudi bolezní zaspali v nar lepši dobi svojih let v Gospodu, in danes smo jim skazovali zadnjo zemeljsko čast, spremili jih namreč na pokopališe, de bi ondi njih truplo po skončanem duhovskih opravilih po šegi sv. katoliške Cerkve položili v tamno krilo groba. (K. sl.)

Iz Gorice, 11. sušca. Pisal sim ti, ni davno, od nasiga zamurčka, kteriga Farak kličejo, kolikor sim od njega pozvediti zamogel. Ali glej, zdaj je dobil tovaršev in tovaršice iz vroče Afrike. Neutrudljivi človekoljub, poln zasluga pred Bogam in pred ljudmi, preč. gosp. Olivieri, je bil letas že v drugo v Aleksandrii, in dospel je 27. sveč. s Tersta naravnost v Gorico s 4 fantiči in 5 dekliči. Misli je s svojo deržinico na Nemško, de bi jo tamkej v odrejo oddal; tode hudi mrz, ki se letas kar posloviti noče, ga je oplasil, z rahlimi po svetu hoditi. Začel je torej miloserčne ljudi po Gorici prositi, naj bi se tih nedolžnih otročičev usmilili in jih v odrejo in oskerb prevzeli, ako ne za tako dolgo, de bo njih odgojenje dognano, vsaj za dva mesca, ker v dveh mescih se nadja s pomočjo gnade Božje zopet iz Aleksandrije z novimi otročiči v Gorico povrniti se, in ako dobrotniki ne bodo hotli prevzetih otrok ohraniti, jim jih bo hvaležno odvzel in jih že kje po svetu, kakor ga bo Božja previdnost vodila, v nadaljno odrejo izročil.

Vzele so tedaj usmiljene sestre, pri kterih je s svojo deržino pod streho bil, eniga deklica, MM. Uršularice pa dva: OO. kapucinarji so vzeli dva fantiča, usmiljeni bratje eniga, in gosp. Jožef Marušič zopet eniga, tako de ima naš Farak tovarška, po barvi in postavi enaci ga, le samo

s to izjemo, de ta je čverstih, zdravih nog. Tako imamo začasno s poprejšnjimi tremi zdaj 10 zamurčkov v Gorici.

Eden fantičev je iz Hartuma doma, pri 10 letih; eniga je jeruzalemski patrijarh Olivieri-tu podaril in mende v Aleksandrijo poslal. Oče tega otroka, ki je pa že umrl, je bil kristjan, mati pa turkinja. Hotla je mati fantiča po turško odrediti; ali patrijarh, ko zve, de je otrok od kersanskega očeta, ga otme, kersti, zanj skerbi in zadnjič g. Olivieri-tu pošlje. Ta, ki je pri usmiljenih bratih, ima očeta evropejca, ki se je poturčil; fantek je majhen, nar manjši med vsimi, je keršen, in jutro bo svoj god obhajal, ker je na ime Gregor keršen, on je iz Aleksandrije. Aleksandrijski škof so ga Olivieri-tu zastonj dali. Fantek ima dolge belkaste lasé, kakor evropejci in ni čern. Od četertiga fantiča pa nič ne vém, kakor tudi od deklíčev nič, razun, de je ena precej velika, in po besedah gosp. Olivieri-ta svojoglavna, odštel je zanj 800 frankov. Med fantiči pravijo, je eden nekaj preveč živ, in kakor koza, je ves mertev na sol, skrivati mu jo morajo; ako jo pa dobi si precej usta nasuje; ta fantek je pri OO. kapucinarjih.

Z dvema ostalimi deklíčema se je napolil g. Olivieri v Sieno na Toskansko, kjer ima eno oddati, drugo bo pa tudi tamkej navergel, ako je kje po potu ne oddá, in iz Siene se bo zopet neutegama v Aleksandrijo podal, kjer mu že pomaga neki duhoven milanske nadškofije novih novincev za nebeško kraljestvo nabirati. Če je Božja volja, bode gosp. Olivieri mesca vel. travna zopet v Gorici, in takrat ga tudi v Ljubljani pričakujte, pa pripravite mu veliko denarja. S.

Iz Gorice, 6. sušca. Iz prijateljskiga dopisa posnamem za naše bravce naslednje mikavno in zanimivo popisovanje zastran zamurskih otrók in njih očeta, čast. starčka gosp. Olivieri-a. Zvedil sim (unidan po gosp. O. M.) de bi radi kej od mojiga zamurčka zvedili. Mislil sim, ko gosp. Olivieri pride, de bom kej zanesljiviga v ti reči slisal ter vam pisal. Gosp. Olivieri je 27. svečana prišel tukaj v samostan usmiljenih sester in je pripeljal seboj 9 černih, 2 bela fanta, in pet zamurk. Od mojiga fanta pa mi ne vé drugiga povedati, razun de ga je v Kairi od nekiga turka kupil. Fant pa pripoveduje, de je bil že pri kacih 3 letih uropnjen. Neki dan na polji manjšiga brata varuje, kar vidi, de mati in veči sestra, ki niste bile deleč od njega, v velikim strahu bežite. Farak — zdaj tako imenovan, doma so mu rekli Uku — ni vedil, čimu de bežite; vidi pa se neprevidama z Arabljani obdaniga, ki so mu neko sladčico nasproti molili. On seže po vabi, uni pa ga za roko primejo, v žakelj veržejo in na konjih z njim oddirjajo deleč, deleč. Pri tih Arabcih je prav dolgo ostal, so tudi se precej čedno z njim ravnali, dokler ga niso jim dželaba poropali. Ti so prav gerdo z njim ravnali. Enkrat so ga bili neki za noge obesili in tako topli, de je bil ves ranjen, otekel in ohromljen. Poslednjič ga prodajo tihudobni turki drugim turkam v Kairi, od kodar ga je gosp. Olivieri rešil in je mogel veliko „felús“ (denara) zanj šteti, in ga je v Aleksandrijo peljal. Ker je bilo pa ojstro prepovedano, zamurce izvazati, se je mogel Abuja*) poprej za posredovanje v Evropo obrniti. Zares ga je hitro našel pri neapolitanskim kralju, ki je sam poslal duhovna v Egipt, de bi v Neapelnu vstav za zamurce napravil. Ravno tako radevoljno je v ta namen posredoval poglavar v Milanu, svitli nadvojvoda Maksimilijan, in je ročno izdelal pri egiptovskim namestnim kralju, de je bilo Olivieri-u dovoljeno 30 zamurcov iz dežele izpeljati. Vender pa ni pripušeno, jih veliko na enkrat vzeti, in to ubogimu starčku njegov trud neizrečeno zvikuje, ker mora večkrat to tako težavno in nevarno pot iti, de bi odmenjeno število otrók seboj spravil. Prečudno pa se previdnost Božja tudi nad tem svetim delam razodeva. Ko je čast. O. Olivieri poslednjikrat v

Aleksandrijo popotval, je dobil na parniku čast. g. Biaggia Verri, „vice-assistente al oratorio di S. Luigi“ v Milanu, ki je bil napravljen v Sveto zemljo. Ko čuti le-tá sveto gorečnost in pravo kersansko ljubezen v Olivierii, se mu ponudi, de naj smé težavni misijon z njim deliti. Oče Olivieri sprejme ponudbo, in vzame mladiga gospoda in noviga zamurskiga očeta seboj v Aleksandrijo. Le-tá je 15. prosenca svoje prvo poslanstvo prevzel ter je 4 zamurke in mojiga Faraka do Vidma spremit. Od ondot se je neutegama povernil v Aleksandrijo, in dospel je 25. svečana z Olivieri-em in 11 zamurskimi otroci v Terst. Pretečeni ponedeljik je bil že spet na potu v Aleksandrijo, in bo nektere že pridobljene otroke izpeljal. O. Olivieri bo med tem neke potrebne opravila v Milanu doveršil in se potem Don — Biaggi-u naproti podal, bo prišel z otroci v Gorico, bo vzel tukaj pušene zamurske otroke in se proti koncu mal. travna z vsimi skupaj podal na Nemško.

Zmed 9 otrók, ki jih je Olivieri v Gorici pustil, sta 2 prav černa, Abuzet in Mursal, oba iz Hartuma. Hranjena sta pri OO. kapucinih. Gregor, sin kersanskih staršev, ki se mu je pa oče poturčil, je pri usmiljenih bratih; Aleksander, sin kersanskiga očeta, ki mu je umrl, in še žive turške matere iz Kaire, je pri v. č. go-p. Jož. Furlani-u, duhovnim pomočniku pri sv. Ignacii. Za tega so škof prosili, de ga je Olivieri seboj vzel. Zmed 5 deklíčev ste 2 pri usmiljenih sestrah, 2 pri čč. M. M. ursulinaricah, in ena je poslana k ursulinaricam v Cividale, kjer sta bila ravno pred 2 tednoma 2 majhna zamurca pri 4 letih v. č. gospodu Jak. Tomadini-u zročena.

Moj Farak, ki je bil tako majhen ugrabljen, ne vé več povedati od svoje očetovske hiše. Le samo to pomni in vselej med solzami pripoveduje, de je bil od svojiga spijočiga brata odtergan, in pa kako de ste mati in sestra bežali. Vedno pomisluje, kaj de se je neki z malim bratom zgodilo, ki je tam ostal. Oče, pravi, so me hotli s pomočjo družih mož iz rok razbojnikov oteti, oni pa so dolge sablje kazali, in so žugali tudi meni glavo odsekati, če ne molčim.

Fant je prav usmiljeniga serea in ima blago cutilo za vero in lepo življenje. Unidan sim mu pravil, de je Abuja prišel in zamurcov pripeljal, de se bodo kerstili, je bil ceznavadno vesel, in se je precej ponudil, če sme malo krajcarjev, ki jih je v dar dobil, Abuju dati, naj bi se kaciga zamureca kupil, de se kersti in v nebesa pride. Tudi ima velike zmožnosti in obilno vedoželjnosti. Sploh najdem nad njim naj lepši lastnosti; le škoda, de ni zdrav, je hromat in zdravniki menijo, de nikoli prav zdrav ne bo. Farak bo imel primek Straccio, od pavolne in svilne tovarne vitezov tega imena, iz ktere so delavci in mojstri znesek za odkupljenje zamureca zložili. Abuzet in Mursal sta za seme-niš v Solnigradu odmenjena, od kodar je ondotni vodja g. Olivieri-u do 950 Napoleonov zlatov (Napoleon d'or) poslal. J. M.

Bazgled po kersanskim svetu.

Romarji v Jeruzalem, njih 21, so 13. t. m. v Terstu stopili v barko; 4 so iz Kolina, 6 iz raznih nemskih krajev, 11 avstrijanov. — Perva snopisa (zvezka) sv. pisma st. in n. zaveze gosp. Ivana Mat. Skaričeva sta te dni izšla iz e. k. dvorne tiskarnice na Dunaji. V ak zvezek ima po 6 pol, in celo delo bo obsegalo kacih 70 zvezkov. — Avgust baron Spens, ministerjalni tajnik, ki pri odboru Marijne družbe zlasti za afrikanški misijon veliko dela, je poslavljen z viteškim krizem papeškiga reda sv. Gregorja. — Apostoljski namestnik v Atiki, v. č. g. Ign. Knobleher, so za obljubno cerkev na Dunaji poslali 2 velika slonova zobá in 23 brunov ebnoyiga lesa, de naj se te predrage reči pri izdelavi cerkve porabijo. — Iz Rima pravi prijateljsk dopis od 1. sušca: V. č. g. Knobleher-ja bomo v 14. dneš pri nas „Al Anima“ vidili.

*) Abuja, t. j. moj oče; Abuna, naš oče, pater, gospod.

Mestna gimnazija v Veroni bo e. k. določbi č. 00. jezuitam izročena. „S tem je naj serčniši želja vseh dobrih mestnjanov spojnena“, pravi „Bilancia“. — Senjski škof so darovali 1000 gold. in djakovski 4000 gold. za ilirski vstav sv. Jeronima v Rimu. „Kat. list“ jima voši po blagi narodovni šegi: „da im ručica cvietom, a dušica raj dopala“. — V cerkvi usmiljenih sester v Zagrebu je kersena Izraelka, zdaj Ivana Spitzerova. — V Djakovim so Mil. ondotni v. e. g. Strossmayer obhajali v svoji kapelici zlato poroko svojih lastnih staršev Ivana in Ane, rojene Erdeljac. Rekli so vikši pastir v presereni hvaležnosti do Boga: „Bogu naj bodo odsihmal posvečeni vsi moji in mojih ljubih staršev dnevi, in vsi časi našiga življenja; njemu naj bodo posvečene naše sereca, vsi naši nameni in naše djanja itd. — Najstari človek v mestu Pesti je Moric Terno; ima 115 let. — V Ulm-u ste 20. u. m. dve mladi gospe očitno in slovesno v katoliško Cerkev prestopili, kar je vse pričujoče prijetno ginilo. — V Frankobrodu je 28. u. m. umerl slovitni O. Beda Weber, ondotni mestni fajm, in duhovni svétnik, ki je 26. se v stolni cerkvi pridigoval. — Milanski vikši škof so zboleli in so bili že prevideni s sv. Popotnico, ker so sami želeli, desiravno nevarnost se neki ni tolika. — Na Angleškim so poslednje leta iz višjih stanov v katoliško Cerkev prestopili: 3 vojvodnje, 1 markiznja, 2 grafnji, 4 podgrafnje, 8 lédi, 10 baronovk, 2 arhidiakona, 85 pridigarjev in 272 imenitnih oseb iz aristokracije ali imenitnih stanov. V Rimu je pričujoči čas nad sto mašnikov, ki so bili poprej anglikanski duhovni. — V mestu La Valette na Malti so 10. sveč. obhajali 18. stolnico prihoda sv. aposteljna Pavla na ta otok. Tudi so v slovesnim veselju po mestu nesli častiti par zakonskih, ki sta bila pred sto leti v dan sv. Pavla poročena in ima eden 120, drugi 119 let. — „Volksfr.“ razglasuje list v. e. škofa g. Atan. Zuberja iz Coorjeehouse-a iz Indije od 19. pros., v katerim se škof zahvaljujejo za darove, ki so jih iz Avstrije prejeli. Vidi se nadalje iz lista, de dragina rase v Indii od dne do dne. V Darjeelingu, kamor se punt dosegel ni, stane 1¹/₂ kruha 1 gold., in katoliške nune v tem mestu so na tem, de bi mogle zavoljo pomanjkanja vse popustiti. Še hujsi se godi nuam iz Nemškiga, ki so mogle iz Patne v Serampore bežati. — Velik del škofje hiše v Patni se je od deževja poderl, ker je o puntu nihče ni popravljaj. Škof imajo zdaj 20 neodrasenih rejencov pri sebi, med kterimi so bile k koncu leta kozé zrojile in so jim stanovanje v bolnišnico premenile; vendar je le en deček umerl, ki je bil šestnajsti merlic v njih hiši od lanskiga sušca. — V Mounghiru se je bila turska tropa zoper ondotne kristjane zarotila in ravno Sveti večer za klanje odmenila; bili so pa zakletniki zasaceni in zaperti. Čast. O. Rafaela Sehtelna, ki je bil že v Patni tako precudno odšel, bi bili umorili, ako bi se jim bilo po njih morivskim naklepu obneslo. Njih življenje se zmiraj ni varno in je zastavljeno na dobro voljo mohamedanov. — Ravno ta list vé iz Neapelna, de so tam zdaj 3 visokozasluženi misijonarji: V. e. gosp. provikar Knobleher; v. e. gosp. Hartman, škof v Bombay-u v Indii, in v. e. gosp. Forrentino, rojen Neapolitanec, misijonar v Kalifornii, ki je prišel za malo časa svojo domacijo obiskat. — Pisanje od 18. svečana iz Neapelna do slavn. odbora Marijne družbe na Dunaji naznanuje tole: „Na priporočilo apostoljskiga poslanca sim bil v samostan avguštarjev 14. svečana gostoljubno sprejet, in so mi ves čas z nar. veči ljubeznijo stregli. Že v Egiptu me je bila bolezen napadla, in na morji sim tako obotel, de so zdravniki v samostanu v začetku dvomili, če se bom se ozdravil. Zdaj sim iz nevarnosti, hvala bodi Bogu! se tudi bolje čutim, moram pa vendar še nekaj časa tukaj ostati, de popolnoma okrevam“. Pismo ni sicer od gosp. provikarja spisano, vendar pa podpisano.

Domače duhorne vaje,

svetó živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Očiševanje od korenin greha. Ko je drevo greha posekano, se mora sekira tudi na korenine greha nastaviti, de se preseka in izrujejo. „Kakor je poprej vaše tuhtanje na to merilo; de bi Boga zapustili, tako ga bote (potlej) desetkrat tolikrat iskali, ako se spet spreoberte“, pravi duh Božji po Baruhu preroku (4. 28). To se godi, ko spokornik nasledke grehov zatira. Teh korenin nektore so v umu, druge v volji, druge v početnih dušnih močéh.

1. Huda korenina, ki jo greh grešniku v njegov um zasadi, je ta, ker grešnik meni, de mu greh kej dobriga obrodjuje, postavi, dobiček, veselje, čast, zložnost itd. To rej toliko težkih zdihljejev, prejden spokornik zaterdi, de se res bo odtergal od tiste nevarne osebe, zapustil tisto družino, povernil tisto krivico, preklical tisto obrekovanje itd. Naj se le um grešnikov čisto prepriča, de je prav zares čisto vsak greh škodljiv, de nima nič dobriga iz njega; zanesljivo bo število grehov potem majhno, ker zavolj prazniga nič tudi grešnik ne bo grešil. Ali kako se hočemo tega prepričati, ker vidimo, de vendar greh včasii človeku kako srečo napravi, česiravno je le slepa in lažnjiva sreča, postavim, de nečistnica k kruhu pride, de goljuf in tat obogati, de lažnik svojo sramoto z lažjo zakrije? Potem si misli grešnik v svojim umu: Če je tudi greh to in to, pa sim vendar z graham k ti dobroti prišel.

Tukaj semoragrešniku njegov slepi um razjasniti. Poprašuj se, o človek, v svojim umu: Kaj so dobrote tega sveta, še zlasti ako so z graham pridobljene? So maliki, ki jih le tisti molijo, ki jih ne poznajo. Doklej terpi veselje ali sreča iz greha? Kratek čas, velikrat le en sam trenutek. Kaj pa potlej? Neogiblivo strahovanje in terpljenje za greh, ki je zanesljivo vselej veči kot je bila slepa dobroti ali pa lažnjivo veselje iz greha. Kača rodi le kače, škorpijan škorpijane, in kdor koprive seje, bo tudi koprive žel. Tako so tudi sadovi greha, revšina, nesrečni in prepirljivi zakoni, stiskajoča nezadovoljnost in prehude dušne stiske pri naj lepšim premoženji, velike nesreče, hude bolezni, smert, pekel. Naj se nihče ne domišljeje, de bo z graham prišel v zlati dol pozemeljskiga raja; porok sim mu, de pregreha ga bo privlekla poslednjic v razbojnsko jamo prehudih stisk. Bog te bo namreč za tvoj greh ali precej udaril, ali pa ne precej. Kar že bo, vsako je hujsi kot tvoja domišljevana sreča iz greha. Bog namreč ali precej po grehu svojo strahovavno šibo nad te stegne, ali ne precej. Ako te precej vdari, je kazin veči kakor pa zložnost ali korist, ki jo iz greha imaš. Če te pa ne zadene precej, je to še nar hujsi kazin, ker odložena šiba je dvakrat hujsi, kakor če precej zadolženca udari. Bodi tedaj prepričan in naprej preudari v svojim umu, de si vselej na veliki škodi, kadar se prederzneš grešiti, de ves dobiček, ki ti ga greh obeta, je lažnjiv, veselje sleparsko, zložnost iz greha smertno dremanje. (D. sl.)

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Neimenovan dobrotnik 25 gl. — Iz Tersta 1 gl. 30 kr.

Duhovske zadeve.

V goriski nadškofii, 15. svečana je gosp. Tomaž Žabnikar, eksposit v Lipi na Krasu komenske fare, v Gospodu zaspal. R. I. P.! Gosp. Andrej Marušič je izvoljen gimnazijalni katehet.

V ljubljanski škofii, Umerla sta: V Novim mestu O. Karl Zeleznik, izslužen gimn. prof., 20. svečana. V Seceah g. Ant. Ljubič, ondotni fajm., 12. t. m. R. I. P.! Farnimu duh. pom. g. Ant. Jakšiču je osivniška fara podeljena